

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**R. P. || Lvdovici || De Ponte Vallis-||Oletani, È Societate ||
Jesv Theologi.|| De || Christiani hominis || Perfectione In
Qvo-||libet eius Vitæ genere.|| Tomi Qvatvor.||**

Quorum argumenta ex S. Rvth Historia præcipué desumpta

Puente, Luis de la

Coloniæ Agrippinæ, 1626

Cap. II. Euangelicorum consiliorum custodiam magnas ad nostram
perfectionem spiritualem vtilitates adferre

[urn:nbn:de:hbz:466:1-45802](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-45802)

CAPVT II.

EVANGELICORVM CONSILIORVM CVSTODIAM

Magnas ad nostram perfectionem spirituales utilitates adferre.

ALIA etiam rationes prædictis non minus efficaces nos ad Evangelicorum consiliorum custodiam inuitant, ex eo capite, quod propriam nostram perfectionem concernit, ad quam ipsa natura benè constituta & ordinata, ipseque hominis Christiani status valde inclinatur.

Nemo enim est, qui non sibi honori ducat, quod sit in suo statu, & officio perfectus. Et (vt Cassianus ait) miserum est, cuiuslibet artis ac studij disciplinam quempiam profiteri, & ad perfectionem eius minimè peruenire. Ac proinde miserum quoque esset, quòd homines magnifaciant, quòd sint perfecti in officijs Reipublice, quòd ipsis incumbunt: & Iudex, & Aduocatus, Artifaber, & Pictor honorem sibi tribuant, quòd in suo officio & arte excellent; solus verò Christianus non tribuat sibi honori, quòd sit Christianus perfectus. Speciatim autem tenetur, vt talis sit studere, & contendere, vt suo loco diximus; qui tamen, nisi aliqua Evangelica consilia custodiat, talis non poterit euadere. Pro cuius explicatione est aduertendum: substantialem vitæ Christianæ perfectionem (vt Angelicus Dòctor docet) consistere in charitate ac duobus eius præceptis, dilectionis Dei & proximi: reliqua autem præcepta & consilia esse quasi instrumeta & media, ad conseruandam & augendam ipsam charitatem, quam Sanctus Apostolus dicit esse a *finem præcepti*, omnium scilicet præceptorum: ideoq; omnes ad hanc perfectionem tendunt quamvis diuersis modis ac rationibus. Reliqua enim præcepta sunt veluti media ad remouenda impedimenta charitati còtraria, cum quibus illa non possit conseruari. Quare omnia in vniuersum peccata rectè tendunt contra aliquod præceptum. Et cù materia est grauis, peccatum est lethale, quod prorsus destruit charitatem; quando autem materia leuis est, aut qui peccat parum attendit, quid faciat, culpa est vgnialis: quæ charitatem non extinguit quidem, sed maculat, ac defædat, donec remittatur. Consilia autem sunt media ad remouenda impedimenta feruoris ipsius charitatis; & præstantium eius exercitiorum, etiam si ipsi charitati aliàs non aduersentur. Nam castitas perpetua obicem remouet, quem adfert matrimonium, ne quis plenè diuino seruitio se micipet; quamuis enim ipsa matrimonij actio nõ sit culpa qua fæderetur charitas: est tamen imperfectio impediens maiorem eius puritatè & feruorem. Quam ob rem etiam ipsis coniugatis est consilium perfectionis, *abstinere ad tempus, vt vacent orationi*; aut conatum aliquem maiorem adhibere in seruitio diuino. Ex quo prouenit, vt quamuis Deus D. N. vt pote valde liberalis, omnia Iustorum opera remuneret, siue præcepta, siue tantum ex consilio; ac proinde omnia sint illis vtilia, si quidem per omnia illa

I.
collat. 19.
cap. 5.

22
22
22

Tom. 1
Tract. 2
cap. 5. & 6.
2. 2. q. 184.
n. 3.

2. Ti. 1. 5.
Finis præcepti est charitas.

Peccatum veniale fædat charitatem.
Castitas obicem matrimonij remouet.
b. 1. Cor. 7. 5

vitam æternam promerentur: nihilominus tamen hoc dicimus, opera quæ sunt ex consilio maioris esse utilitatis & meriti, quatenus etiam includit ea quæ sunt ex præcepto; & aliquam illis excellentiam addunt. Qui enim facit quod Deus suadet, præstabit sine dubio melius, quod idem iubet, propterea enim, quod ille suadet, hic cæstat: ut benè faciat quod iubet.

2.

*Antemurale
lo præcep-
torum est
consiliorum
custodia
c Isaia: 6. 1.
d Cant. 3. 9.*

*c. Matt. 5.
34. 37.
Non iurans
est remotus
a periurio*

Hinc igitur alia oritur ratio, quæ valde extimulat ad Euangelicorum consiliorum custodiam, eò quod valde sint efficacia media ad ipsa præcepta melius custodienda, & securiorem reddendam nostram saluationem. In eum enim finè Christus D. N. ea proposuit, ac docuit: ita muniens & fortificans ciuitatem Ecclesiæ suæ, apponens illi (vt ait Isaias) *c murum præceptorum, & antemurale consiliorum*, ac propterea in canticis de ea dixit Sponsus: *d si murus est, adificemus super eum propugnacula argentea*: quasi super ipsa præcepta erigatur celsitudo consiliorum Euangelicorum; quæ simul & propugnent ciuitatem, & venustorem ac pulchriorem reddant. Ecclesiæ murus est præceptum: v.g. non iurandi per nomen Dei in vanum: sed ad maiorem eius custodiæ securitatem additur antemurale, siue propugnaculum argenteum consilij *c non iurandi omnino, sed vt sermo noster sit: est, est; non, non*. Qui enim assuecit & afficitur ad non iurandum, remotior erit à periurio; & securiorem reddet suum in cælum ingressum, eò quod procul recedat à culpa illum impediente. Et, vt paulo post videlicet imus, ipsamet præcepta quædam secum circumstantias adferunt: quæ, nisi aliquid de consilio addatur, seruari non possunt: quo tamen addito, facilius custodiuntur.

3.

Cant. 7. 13

*Solo præ-
cepto obli-
gante sunt
otiose vir-
tutes.*

His accedit, quod ipsamet virtutes suspirant, valde quæ oprant hæc ipsa consiliorum opera, ad proprium ornatum & perfectionem; & ne ociosæ maneat, sed *f novos & antiquos fructus proferant*. Quamuis enim verum sit; præcepta, quæ negatiua vocantur, obligare semper & vbique; ac propterea necesse sit, virtutes semper vigilare, ne quid, quod illis aduerfetur, aut culpam vllam admittant: affirmatiua tamen non semper, sed certis temporibus, & raris quibusdam casibus obligant: ideoque virtutes reliquo tempore, alijsque occasionibus, quibus ipsa præcepta non obligant, essent quodammodo otiosæ; nisi ea, quæ sunt consilij, præstarent. Si enim præceptum Eleemosynæ faciendæ solùm obligat in extremis aut grauibus eorum, quibus faciendæ est necessitatibus: cum hæc rarò admodum eueniant, diu esset misericordiæ virtus otiosa: nisi consilium sequeretur, Eleemosynam dandi, etiam cum necessitates sunt leuiores. Et si præceptum Confessionis, & Communionis semel tantum in anno obliget: quam esset Religionis virtus otiosa, quæ in diurno adeo tempore vel vnico solo actu esset contenta? cum igitur virtutes tantam possint operum & actionum varietatem efficere; rectum est, huic earum propensione annuere, vt copiosiores

fructus

fructus proferant; sicutque tanquam *g arbores paradisi* recentes semper fructu bonorum operum *fferentes*, quamuis præceptum ad ea semper non obliget; non decet itaque Christianum virtutes habere in eo sterilitatis gradu, quo erant, cum dixit Isaias: *h apprehendens septem mulieres virum unum in die illa, dicentes: aufer opprobrium nostrum, quod S. Hieronymus explicat, quasi gratia & virtutes ante Messia aduentum essent ferè infames & contemptæ, & viduam instar non gignentium filios operum feruentium; ideoque optantium Saluatoris ipsius aduentum, qui faceret eas votorum suorum compositas; & notam illam, opprobriumque sterilitatis remoueret. Ideoque cum ipsæ verè omnes simul se in eo coniunxerunt, vt idem Isaias dixit: in quo fuerunt omnes venerandæ, & fœcundæ, producentes clarissima opera, viamque sternentes, vt in omnibus eius discipulis eundem honorem ac fœcunditatem haberent: quod optabat Apostolus Colossensibus, cum illis dixit: *vt ambuletis digne Deo oper omnia placentes; in omni opere bono fructificantes, & crescentes in scientia Dei.* O Domine Deus virtutum, gratias tibi, quod ita illas honoraueris, ac fœcundaueris in dilecti filij Dei humanitate! Cum igitur *ille* sit vitis, & nos palmites, adiua nos, vt fructus tali vite dignos, & ijs, quos ipse protulit, valde similes proferamus: amputa, quæ in nobis superflua sunt, & *omnem, qui fert fructum* in obseruatione præceptorum, *purga, vt fructuum plus afferat*, etiam in obseruatione consiliorum.*

Hic fuit semper Spiritus Sanctorum, qui diuinæ huius vitis palmites fuerunt, in omnibus ætatibus & sæculis præteritis, & ipsis Dei præceptis alia semper multa sponte sua addiderunt, ex ingenti eidem seruiendi studio, ac desiderio. Neque in suis officijs contenti erant, quod id tantum facerent, ad quod ex iustitia tenebantur; sed multa ex gratia & sponte sua præstabant, vt exactius ac perfectius facerent, quod officij ratio postulabat. Imò propterea Deus nosse noluit eos ad omnia illa præcepto suo obligare, vt liceret ipsis amorem & affectum ad virtutem proderet: exercentes tales actiones, ipsius tantum Dei intuitu & gratia. Nam (vt S. Augustinus ait) ea sunt in nostris officijs gratiora, quæ cum liceret nobis etiam non impendere, tamen causâ dilectionis impendimus. Hæc laus est & gloria, de qua Sanctus Apostolus gloriabatur, cum parum sibi esse existimabat, quod Euangelium prædicaret, sicut alij Apostoli, qui sustentationem accipiebant ab ijs, quibus prædicabant: sed ipse proprijs manibus laborans, quæ sibi & alijs suis socijs necessaria erant comparabat: vt cum maiori libertate Euangelium prædicaret. *m Ego, inquit, nullo horum vsus sum. bonum est enim mihi magis mori, quam vt gloriam meam quis euacuet, ex eo prouenientem quod gratis ego & sponte ac liberè laborem. Nam etsi Euangeli-*

g Apocal.
2.2.

h Isai. 4.1.

ibidem,

i Isai. 11.2.

k Colos. 1.

10.

Christus
vixit vna.
l Ioan. 15.2.

4.

Lib. 1. de a-
dulcerinis
coniugijs.m 1. Corin.
9.15.

uero, non est mihi gloria: necessitas enim mihi incumbit: va enim mihi est, si non Euangelizauero. Quod si predicarem sicut ceteri, non promererem specialem hanc gloriam & premium, quod mihi nunc comparo; quia, quod predicem est mihi preceptum; & va mihi, nisi faciam: sed non accepta sustentatione idem purius & prestantius facio; ac propterea maiorem gloriam & mercedem habebō.

Hæc dicens S. Apostolus: præclaram aliam rationem insinuat, quæ nos merito ad hæc consilij opera exercenda permouere debeat; quia scilicet maioris sunt ædificationis toti Ecclesiæ, & populo Christiano; ac proinde maior ex eis Dei gloria accrescit. Quamuis enim magnæ sit ædificationis, quod omnes in suis statibus & officijs id faciant, ad quod tenentur, multo tamen amplius ædificant, cum aliquid ultra id, ad quod tenentur, præstant; quod absq; culpa & nota aliqua omittere possent; sed faciunt tamen illa ex feruore & zelo, quem habent, quemadmodum aqua, dum feruet, ultra id, quod eius natura requirit, eleuatur. Valde hoc ipsum cõfirmat insigne illud opus Magdalene, quod non ex præcepto, sed ex feruore spiritus, non accepit alabastrum unguenti preciosi, quod effudit super caput ipsius Saluatoris; qui egregium illud opus approbans, dixit: *Ubi cumq; predicatum fuerit Euangelium in toto mundo, tanquam insigne opus fore laudandum.* Et quemadmodum odoratus tota impleta est tunc ex odore illius unguenti: ita Ecclesia tota repletur odore suauissimo operum, quæ fiunt ex consilio, & procedunt ex aded feruentiamore.

6. DENIQUE, quoniam omnis nostra felicitas in eo consistit, ut voluntatem ipsius Dei cum perfecta obedientia exequamur: in nulla re alia aded illam manifestamus, atq; in consiliorum eius obseruatione: iuxta illud, quod Apostolus scripsit Philemoni: *pro confidens in obedientia tua scripsi tibi, sciens quoniam es super id, quod dico, facies.* Hunc obedientiæ modum voluit Christus D. N. nobis esse commendatum, cum præcepta & consilia hæc proponens, toties verbum illud repetebat: *quæ ego autem dico vobis*, quibus insinuat causas & motiua; ipsi in omnibus, quæ dicebat, obediendi. Et quoniam ipse simul erat Deus & homo; conditor, & Redemptor hominum utrumq; complectitur verbum illud Ego, quasi diceret: Ego Deus vester, & conditor vester, hoc dico vobis creaturis meis: Ego vester Dominus, & Pater vester dico vobis, qui mei estis serui; & quos filios habere cupio; Ego redemptor vester vobis, quos mei sanguinis precio redemi; Ego Magister & protector vester, qui horum exemplum vobis dedi; sum que omnipotens, ad vos iuuandos in eorum executione; Ego vester benefactor infinitus, vester remunerator, & ipsum æternum premium, qui vos innumeris beneficijs deuinctos & obstrictos habeo, & immensa vobis præmia offero: Ego, ego hæc vobis mando & consulo; non mei, sed vestri commodi causa; ob

quietem

5.
Consilio.
rum obser-
uatio auget
Dei gloriam

Mat. 26. 7

Ioan. 12. 3

Ad Phi-
lem. vers. 21

Mat. 5.
23. & alijs.

bona Dei
nobis præ-
stita.

quietem vestram, & perfectionem; & vt vestram fœlicitatem in hac & futura vita consequamini: quæ amobrem, agite, amplectimini, quæ vobis dico, & ipsa experientia discetis, verum esse, quod offero.

AUDI igitur, mi frater, quæ tibi hic dicit Saluator: & vt opere exequaris, stude, magnoq; conatu contende, eas virtutes exercere, in quibus magis eminent opera consiliorum supra præcepta: quas cum Propheta possumus ad septem præcipuas reuocare. *Prima est Charitas*: quæ omnium est Regina, & quæ talis est, iubet eas omnes suas vires intendere in proprijs suis actionibus. Nam amor, & dilectio Dei non scit continere se; & terminos ac limites tibi constituere in agendis & perferendis, quæ potest dilecti sui causa; & æquè exequi optat, quod ei maximè placet: etiam si id ille nõ iubet, atq; si expressè iuberet. Et cum fecerit, quidquid potuit, modicum id, & quasi nihilum reputat; & si plura potuisset, plura etiam præstitisset. *Charitatem sequitur virtus Religionis* ac pietatis, cuius est debitum Deo honorem & cultum promptissime reddere; nec satiatur vnquam eum honorando, quocumque modo potest, varijs orationibus, hymnis, psalmis; assistendo sacro Missæ, ac diuinis officijs; aut mysteria diuina meditando, affectibus Reuerentiæ, & profundæ humilitatis, valde feruentibus. *Tertia virtus est Gratitude*, cuius munus est, Deo & hominibus, ob accepta ab eis beneficia, gratias agere. Nec vt S. Thomas perpendit, satis habet, quod tantundem reddat, quantum accepit; id enim est quasi ex iustitia debitum; sed studet, si possit, multo plura reddere ob gratitudinem de accepto beneficio. Quare, cum id, quod à Deo accipit, sit infinitum; nunquam defatigatur, neque desistit facere quidquid potest ultra id, quod præcipitur; vt gratitudinis legibus plenius satisfaciatur. *Quartum locum tenet misericordia*, quæ omnium hominum miserijs compatitur. Et, quando illa perfecta est, nullum aliud expectat præceptum, quam proximi necessitatem, & propriam facultatem, nam statim atq; proximi occurrit necessitas siue corporis, siue animæ, tenerescit, & ad illam reparandam pro viribus suis se accingit. Sed vterius aliquanto progreditur *liberalitas* & magnificentia, quæ valde delectatur benefaciendo omnibus, etiam qui aliqua necessitate non premuntur: r̄ *beatius existimans dare, quam accipere*: ideoque cum aliquid habet, statim, atque opportunitatè videt, gratificatur suis proximis; donaque offert Deo ac seruis eius. *Sexta virtus est, penitentia*, cuius perfectio nõ se continet inter opera obligatoria, quibus pro suis peccatis plenè satisfaciatur; sed, licet sciret, omnia sibi esse dimissa, & pro eis se reddidisse, quod debebat; addit tamen alias multas, vt in se vleiscatur iniurias Deo illatas; & sic domet carnem suam, & spiritui subijciat, & hac ratione à recidiua se se præferuet; & ira vigilijs, abstinentiis, disciplinis, alijsque varijs mortificationibus studet, se quotidie magis locupletare. *Vltima virtus est obedientia*,

Septem virtutes præcipuas.

1.
Charitas
regina Virtutum.

2.
Pietas tribuit honorem Deo.

3.
Gratitude.
2. 2. 9. 166.
n. 6.

4.
Misericordia miserijs compatitur.

5.
Liberalitas.
1. Act. 20. 35.

6.
Satisfactio pro peccatis.

7.
Obedientia.

quæ cæteras virtutes menti inferit, eam impellens ad obediendum in quamcumque materia, non solum quando expressum adest Domini præceptum; sed etiam cum eiusdem voluntatis aliquod habet indicium: talia autem indicia sunt consilia, quæ ipse proposuit, & occultæ Spiritus Sancti inspirationes, quibus electos suos permouet, & excitat, ut quotidie crescant de virtute in virtutem, donec in omnibus perfecti euadant. Quod si talis esse desideras, magno honori tibi tribues, quod ad eum sis Deo tuo obediens, ut illam eius voluntatem semper facias, quam Sanctus Apostolus vocat, non solum *bonam*, sed etiam *bene placentem & perfectam*, quæ id quod melius ac perfectius est, respicit: adeoque appetes huius Deo tuo exhibendæ Obedientiæ cibum, ut multo plura semper facias, quam ille iubeat; & cum consilij opera tibi inspirauerit, eam inspirationem amplecteris, eod quod indicium sit diuinæ eius voluntatis, quæ quodammodo rogat & precatur, quod potuisset iubere; ut tuæ obedientiæ perfectionem, id præstado, magis manifestes; maiorque tibi sequatur gloria ex eo, quod ita feceris. Attende autem, licet verum sit, quod Ecclesiasticus dixit: *nihil dulcius esse, quam respicere in mandatis Domini*, & ea exequi, tamen etiam verissimum, quod Salomon dixit: *ut sicut unguento & variis odoribus delectatur cor, ita bonis amicis non solum animam dulcorari*. Cum autem nullus sit melior amicus, quam Deus; nec vllus plura amicitia indicia & opera nobis exhibeat, quam Christus: ideo nulla consilia animam nostram magis afficiunt ac dulcorant, quam ipsius; quæ si custodieris, delibabis huiusmodi dulcedinē, quæ non erit exigua obedientiæ tuæ merces.

CAPVT III.

CONSILIA PERFECTIONIS, QUÆ AD MODVM

Præcepta seruandi spectant meliorem semper preferendo.

ANHELANTE & aspirante iam corde ad Euangelica consilia amplectenda, ab ijs incipiamus, quæ annexa omnino sunt custodiæ ipsorum præceptorum. Hæc enim duo semper complectuntur: alterum, quod est ipsius præcepti substantia, & ad integram eius custodiam obligat: quam qui transgreditur, culpâ maculatur, ac debitæ pænæ subijcitur, quam lex ipsa minatur; alterum pertinet ad modum & rationem eius custodiæ: in qua varij gradus esse possunt, alij alijs præstantiores; quamuis autem nullus teneatur ad optimum eligendum; cupidus tamen perfectionis illum merito deligere deberet: ita ut simul & quod præcipitur, & quod consulitur facias, *amulando* semper (ut ait Apostolus) *charismata meliora*, & excellentiorē tenendo viam, & studendo (ut ait Ecclesiasticus) *in omnibus operibus tuis præcellens esse*. Hoc autem obtinebis, si subiectas regulas & consilia seruaueris.

Et quidem primum, tanquam reliquorum fundamentum esto, ut studeas, quoad poteris, præcepta in eo gradu ac dispositione custodire, ut finem

(Rom. 12. 2.

Inspiratio-
nes diuina
sunt signa
voluntatis
eius.

Eccl. 23. 17

u Pro. 27. 9.

Præcepti
substantia
pænâ hâ
bet.

1. Co. 12. 31

Ec. 33. 3.

¶

qb-